

Är Markusevangeliet trovärdigt?

Boris Salo, som är kaplan i Jakobstads svenska församling, är en aktiv man och en produktiv skribent. Förutom att han är församlingspräst, håller han också föreläsningar om äktenskap och samlevnad tillsammans med sin hustru Vivan.

Boken *Jesusberättelsen – fiktion eller verklighet?* hör till genren apologetik, som ju betyder trosförsvaret. Både Jesus och apostlarna försvarade tron och trons grunder mot judar och hedningar. I fornkyrkan fortsatte de apostoliska fäderna, apologeterna och kyrkofäderna med att försvara tron. Också idag behövs kristen apologetik.

Tillbakavisa angrepp

Kristendomen är en historisk religion. Den handlar om sådant som har hänt i tid och rum. I Bibeln nämns platser, årtal och namn. Det här är sådant som kan prövas. Vi kan jämföra uppgifterna med utombibliska källor, relatera arkeologiska fynd till Bibelns uppgifter, och så vidare.

Apologetin har två huvuduppgifter. Dels skall den utifrån tillgängliga fakta tillbakavisa angrepp på den kristna tron och dels skall den stärka tron hos de kristna. Det här betyder inte att man genom apologetik kan skapa tro i människors hjärtan, men när apologetiken är som bäst kan den undanröja en del fördomar som människor har om Bibeln och den kristna tron.

Inför de fyra evangelierna i Nya testamentet sysslar apologetiken – också Boris Salo i sin bok – med bland annat följande frågor:

Hur skall vi se på de olikheter som finns mellan evangelisterna Matteus, Markus, Lukas och Johannes när de beskriver det som hände med och runt Jesus?

Förvanskades Jesu ord under de årtionden som de fördes vidare genom muntligt vittnesbörd innan de skrevs ned?

Vad skall vi anse om de andra skrifter om Jesus (så kallade gnostiska skrifter) som inte finns i vårt nya testamente?

Finns det bevis för Jesu kroppsliga uppståndelse?

Stärka tron

Dessa och andra liknande frågeställningar ger sig Salo i kast med i sin bok.

RECENSION

Leif Erikson

Han sammanfattar sin uppgift i början: "Min avsikt är alltså att lyfta fram synpunkter på trovärdigheten i det nytestetamentliga vittnesbördet om Jesus från Nasaret" (s 7).

Salo ger exempel på Markus realistiska skildringar av vardagslivet, av människor och händelser. Han påvisar att namn som var vanliga på Jesu tid finns i evangeliet och han ger exempel på hur berättelsen är väl förankrad i judisk miljö och judiska seder.

Också det att evangelierna inte undviker pinsamma fakta eller det anstötliga budskapet talar för deras trovärdighet: "Evangeliernas utformning är med dåtidens ögon sett en taktisk katastrof, något som en reklambyrå skulle ha klippt bort redan vid en första redigering. ... De är mera måna om att bevara ett material än att skapa ett lättillgängligt sådant." (s 76)

Det är omöjligt att i en kort recension göra rättvisa åt innehållet i Salos bok. Här följer några tänkvärda citat från boken:

Bygger inte på luftsloft

"Det skulle ha varit lätt för Matteus och Lukas som utgår från Markus att göra en harmonisering, men de väljer så att säga det verkliga livet med allt vad det innebär av variation och olikhet när man berättar om samma händelse." (s 57)

"Det var därför naturligt för de första kristna, som var judar, att memorera och korrekt bevara Jesu ord." (s 15)

"Det kan vara värt att påpeka att de här skrifterna (de gnostiska evangelierna) aldrig har knackat på dörren till den kristna kanon." (s 108)

"Det kristna påståendet att Jesus lever bygger inte på luftsloft. Det byggs på vetenskap. De första kristna talade om uppståndelsebevis." (s 130)

Salos bok innehåller många finurliga formuleringar – som till exempel: "Den kristna tron är en huvudsak, men i huvudsaken hjärtesak" (s 160). Författaren förklarar det här närmare och framhåller att budskapet om Jesus Kristus berör vårt intellekt. Tron bygger på kunskap

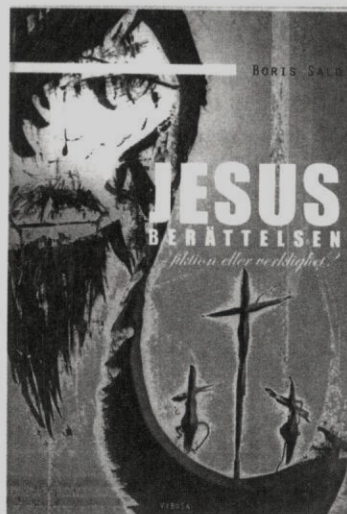
om faktiska händelser. Men det kristna budskapet berör också vårt hjärta. Tron är ju framför allt förtröstan.

Ta frågorna på allvar

När Salo redovisar för fakta som talar för att Jesu grav var tom på påskmorgonen nämner han också händelser som inträffade efter påsken som talar för uppståndelsens verklighet – som till exempel lärjungarnas förvandling, kyrkans födelse och tillväxt, tecken och under samt diakonin.

Salo samlar och sammanfattar på ett övertygande sätt många fakta om Markusevangeliets tillkomst och innehåll. Varje präst och ungdomsledare som undervisar konfirmander konfronteras med sådana frågor som Salo tar upp. Frågorna bör tas på allvar och de som ställer dem bör få svar.

Samtidigt bör vi ha klart för oss att många som ställer kritiska frågor om de bibliska skrifterna ofta söker ursäkter för att inte behöva tro på Gud. De tror att deras problem är intellektuellt, men i själva verket är det moraliskt: De vill inte tro! Ändå bör deras frågor tas på allvar och få svar. Salos bok är ett utmärkt hjälpmedel. S

Boris Salo:
Jesusberättelsen – fiktion eller verklighet (2009)
Kan köpas från SLEF-Media.
Pris: 25 euro.